

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: **Y. L.**, zastoupené JUDr. Evou Frélichovou, advokátkou, se sídlem Znojmo, Kollárova 3, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 24 Az 550/2004, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 9. 2004, č. j. OAM-2710/VL-20-03-2004, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 1. 2005, č. j. 24 Az 550/2004 - 33,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovené zástupkyni žalobkyně, advokátce JUDr. Evě Frélichové, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 2150 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 1 měsíce od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 9. 2004, č. j. OAM-2710/VL-20-03-2004 nebyl žalobkyni (dále i „stěžovatelka“) udělen azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění platném v době rozhodování ve věci (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti o udělení azylu žalobkyně je snaha vyhnout se pronásledování ze strany věřiteli najatých osob, které požadovaly navrácení

finančních prostředků a nespokojenost s celkovou situací na Ukrajině, žalobkyně rovněž vyjádřila přání legalizace pobytu v České republice, aby zde mohla žít a pracovat. Žádost žalobkyně posuzoval žalovaný na pozadí informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Z výpovědi žalobkyně je patrné, že ve vlasti podnikala v oboru zprostředkování prodeje hutního materiálu, načež si byla nucena půjčovat finanční prostředky, dluh uhradila, ale nebyla schopna splácet úroky, bylo jí vyhrožováno lidmi najatými věřiteli. Skutečnosti uváděné žalobkyní dle žalovaného nelze důvodům pro udělení azylu podřadit, protože se jednalo výhradně o jednání soukromých osob, jejichž cílem bylo dostání závazku vůči věřitelům, a to domoci se zaplacení finančních prostředků, žalobkyně se ani neobrátila s žádostí o pomoc na policejní orgány, což vysvětlila tím, že by to nemělo smysl z důvodu panující korupce na těchto úřadech. Žalovaný také podotkl, že legalizace pobytu za účelem získání pracovního místa není v žádném případě důvodem pro mezinárodní ochranu formou azylu. Na základě provedeného správního řízení žalovaný shledal, že žalobkyně nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu a důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 13 zákona o azylu, rovněž nezjistil zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle ustanovení § 14 téhož zákona.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 19. 1. 2005, č. j. 24 Az 550/2004 - 33 zamítl žalobu podanou žalobkyní proti shora citovanému rozhodnutí žalovaného. Krajský soud v odůvodnění rozsudku shrnul skutková a právní zjištění ve věci a zejména uvedl, že žalobkyně podala žádost o udělení azylu z důvodu problémů s věřiteli, pro nespokojenost s celkovou situací na Ukrajině a ve snaze o legalizaci pobytu na území České republiky, žalobkyně tedy v průběhu správního řízení neuvedla žádnou skutečnost, na základě které by bylo možno učinit závěr, že vyvíjela činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod nebo se jiným způsobem politicky angažovala. Z obsahu správního spisu dle soudu nevyplývá a žalobkyně to ani ve správním řízení netvrdila, že by problémy s věřiteli měly nějakou souvislost s důvody pro azylové řízení relevantními, tedy s pronásledováním z důvodů její rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávání určitých politických názorů. Krajský soud měl za to, že žalobkyně nesplnila zákonné podmínky pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu. Tvrzení žalobkyně, které poprvé uvedla až v řízení před soudem, že negativní jednání věřitelů bylo motivováno náboženskými a politickými důvody a že policie, na kterou se v této souvislosti obrátila, jí odmítla poskytnout účinnou pomoc, ani v náznacích nevyplývá z písemné žádosti o udělení azylu, z vlastnoručně psaného prohlášení, z protokolu o pohovoru ani z žádné jiné části správního spisu. Krajský soud je vázán podle ustanovení § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) při přezkoumávání napadeného rozhodnutí skutkovým stavem, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, soud tedy nemůže přihlížet k novým skutkovým okolnostem, které nebyly žalovanému správnímu orgánu v době vydání napadeného rozhodnutí známy. Rovněž námitky žalobkyně týkající se dodržování procesního předpisu soud shledal jako nedůvodné, dle soudu z obsahu spisu vyplývá, že žalovaný si opatřil doklady k posouzení situace v zemi původu žalobkyně v odpovídajícím rozsahu a není žádný důvod pochybovat o věrohodnosti těchto informací, které byly získány ze dvou různých zdrojů. Podle názoru soudu žalovaný vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval. Podanou žalobu tak krajský soud zamítl jako nedůvodnou dle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s.

Proti citovanému rozsudku Krajského soudu v Ostravě podala stěžovatelka včas kasační stížnost, ve které uplatňuje důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Stěžovatelka uvádí, že při projednání její žádosti o udělení azylu došlo k pochybení žalovaného správního orgánu, jehož rozhodnutí považuje za nezákonné. Žalovaný dle názoru stěžovatelky nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci, před vydáním rozhodnutí, čímž porušil ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění platném v době rozhodování ve věci (dále jen „správní řád“), důkazy, které si žalovaný opatřil, nebyly úplné, čímž bylo opět porušeno ustanovení § 32 odst. 1 a dále § 34 odst. 1 správního řádu, a jeho rozhodnutí nevyplývá ze zjištěných podkladů. Stěžovatelka dále uvádí, že v zemi původu má problémy s věřiteli, že nemá smysl se obracet na policii, která nic ve věci neudělá, a dovolává se článků 43 a 53 Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků vydané Vysokým komisařem v lednu 1992 v Ženevě. V doplnění kasační stížnosti stěžovatelka namítá, že již v řízení o udělení azylu uváděla, že byla jako nezávislá zvolena do městského zastupitelstva, a z tohoto důvodu byly na její osobu vedeny útoky ze strany státního aparátu, žalovaný ovšem tyto skutečnosti označil za nepodstatné, a to bez ohledu na ustanovení § 12 zákona o azylu, dle kterého se azyl udělí cizinci, který je v zemi původu pronásledován z důvodu zastávání určitých politických názorů. Žalobkyně také uvádí, že sice nemůže prokázat svá tvrzení písemnými důkazy, tyto však korespondují se známými skutečnostmi prokazující nedobré poměry v zemi původu v době jejího odchodu. Za jediný písemný důkaz, který by mohl prokázat její tvrzení, označuje žalobkyně dopis své matky z Ukrajiny s informacemi o vyhrožování policejních úředníků jejich rodině, který však nemá k dispozici, ačkoliv dle telefonického sdělení matky byl odeslán již počátkem roku, je tedy podezření, že dopis byl zadržen v rámci cenzury státním orgánem Ukrajiny. Stěžovatelka navrhuje, aby rozsudek krajského soudu byl zrušen a věc vrácena k novému projednání, současně navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost podané kasační stížnosti a odkazuje na správní spis ve věci, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatelky učiněná během správního řízení, a na vydaná rozhodnutí. Dále žalovaný popírá, že by stěžovatelka v azylovém řízení uplatnila tvrzení o útocích státního aparátu vůči své osobě pro zvolení do městského zastupitelstva, ačkoliv jí v uplatnění těchto okolností nic nebránilo. Žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Za vhodné považuje Nejvyšší správní soud předeslat, že není jeho úkolem znovu komplexně posuzovat otázku, zda stěžovatelce měl či neměl být žalovaným azyl přiznán, nýbrž má posoudit, zda předchozí řízení trpělo vadami spadajícími pod vymezení v § 103 odst. 1 s. ř. s. tvrzenými v kasační stížnosti, popřípadě některými dalšími vadami, k jejichž přezkumu je Nejvyšší správní soud povolán v řízení zahájeném platně podanou kasační stížností.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uplatňuje důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy tvrdí vadu řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelka stejně jako v kasační stížnosti již v žalobě namítla, že žalovaný v rámci správního řízení o udělení azylu nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci a neopatrili si potřebné podklady pro rozhodnutí. Krajský soud se žalobními námitkami řádně zabýval a dospěl k závěru, že žalovaný provedl ve věci řádné dokazování, pro rozhodnutí si opatřil dostatek podkladů (vycházel zejména z tvrzení stěžovatelky uváděných v žádosti o udělení azylu ze dne 31. 8. 2004 a v pohovoru k žádosti ze dne 10. 9. 2004, ze zpráv o situaci na Ukrajině Ministerstva zahraničí Spojených států amerických a Ministerstva zahraničních věcí České republiky), na jejichž základě zjistil přesně a úplně skutkový stav věci, který rozebral v kontextu platné právní úpravy a dospěl k závěrům uvedeným v rozhodnutí. Žalovaný v řízení o udělení azylu v souladu se zákonem zejména posuzoval, zda stěžovatelka nesplňuje podmínky pro udělení azylu taxativně stanovené v ustanovení § 12 zákona o azylu. Stěžovatelka jako důvody, pro které opustila vlast a podala žádost o udělení azylu, označila toliko potíže se soukromými osobami, a to věřiteli, kteří po ní nevybíravými způsoby vymáhali dlužné finanční prostředky. O pomoc se stěžovatelka nikam neobrátila a jiné problémy včetně problémů se státními orgány či institucemi neměla. Stěžovatelka také připustila, že vstupem do azylového řízení sleduje legalizaci svého pobytu v České republice. Po posouzení tvrzení stěžovatelky žalovaný rozhodl o neudělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu, neboť stěžovatelka nesplnila zákonné podmínky pro jeho udělení. Krajský soud nenalezl v daném správním řízení o udělení azylu namítané vady a s napadeným rozhodnutím žalovaného vyslovil souhlas. Nejvyšší správní soud se s rozhodnutím krajského soudu ztotožňuje a nepovažuje stěžovatelkou uplatněný stížnostní důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. za oprávněný.

Nejvyšší správní soud v souladu se svou ustálenou judikaturou také připomíná, že povinností správního orgánu je zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu dle zákona o azylu, jen tehdy, pokud žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v zákoně uvedené. Z žádného ustanovení zákona o azylu však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu, jež žadatel neuplatnil, a poté k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu, má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.

Co se týče tvrzení stěžovatelky, že v řízení o udělení azylu uváděla, že byla jako nezávislá zvolena do městského zastupitelstva, a z tohoto důvodu byly na její osobu vedeny útoky ze strany státního aparátu, Nejvyšší správní soud konstatuje, že ohledně této žalobní námitky se krajský soud v napadeném rozsudku vyjádřil v tom smyslu, že z obsahu správního spisu seznal, že takové tvrzení stěžovatelka v průběhu správního řízení o udělení azylu neuvedla, a v souladu s ustanovením § 75 odst. 1 s. ř. s. k němu v žalobním řízení nepřihlédl. Jelikož krajský soud nepodrobil rozhodnutí žalovaného přezkumu v rozsahu uvedené námitky, nebude se jí zabývat ani Nejvyšší správní soud v rámci řízení o kasační stížnosti.

Navíc a nově se stěžovatelka v kasační stížnosti dovolává čl. 43 a čl. 53 Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků vydané Vysokým komisařem v lednu 1992 v Ženevě a namítá, že jediný písemný důkaz, který by mohl prokázat její tvrzení je dopis její matky z Ukrajiny s informacemi o vyhrožování policejních úředníků jejich rodině. Nejvyšší správní soud je v řízení o kasační stížnosti vázán ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s., podle kterého nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Proto k citovaným skutečnostem, o nichž

se stěžovatelka nezmínila ve správním řízení o udělení azylu u žalovaného ani v řízení o žalobě u krajského soudu, a které uplatnila teprve po vydání napadeného rozsudku v kasační stížnosti, nelze přihlížet.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

S přihlédnutím k ustanovení § 78b odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (ustanovení § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (ustanovení § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Krajský soud v Ostravě stěžovatelce k její žádosti ustanovil zástupcem advokáta pro řízení o kasační stížnosti, náklady řízení v tomto případě hradí stát. Náklady spočívají v odměně za dva úkony právní služby v částce 2000 Kč [§ 9 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.] a v náhradě hotových výdajů v částce 150 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem 2150 Kč. Tato částka bude zaplacená z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám ustanovené zástupkyně JUDr. Evy Frélichové do 1 měsíce od právní moci rozsudku

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. července 2006

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu